

vinění ve smyslu právě vytčeném, nebo nebyl-li šek zfalšován neb padělán jeho zaměstnanci pověřenými vyřizováním šekových záležitostí. Ale i když se výstavce šeku dopustil zavinění, na př. neuschovav řádně šekové blankety (srov. Pravidla pro šekové řízení poštovního úřadu šekového § 16 odst. 5), neb vyplniv neopatrně šek, čímž usnadnil možnost padělání, není vyloučeno trasátovo ručení za škodu z výplaty šeku falešného neb padělaného, lze-li mu přičísti zavinění při zkoumání pravosti a nezávadnosti šeku, zejména co do správnosti podpisu vydatelova, který trasát musí dobře znáti a pilně, pozorně a opatrně na šeku prohlédnouti. Otázku, koho postihuje škoda při zavinění obou stran, šekový zákon sice neřeší, avšak podle § 1304 obč. zák. ručí každý za škodu podle poměru svého zavinění a, nelze-li poměr ten stanoviti, každý polovicí (srov. Canstein: Der Schek nach österr. Gesetze vom 3. April 1906 str. 116 a 117, Pavlíček: Šek ve vědě a zákonodárství str. 158, 159 a dodatek k tomuto spisu z roku 1906, str. 22). V souzeném případě bylo odvolacím soudem zjištěno, že podpisy výstavce Rudolfa Š-a na šecích čís. 9 a 10 a na podpisovém sešitě jsou zcela různé, nejen svými tahy, nýbrž i tím, že na podpisovém sešitě je napsáno napřed příjmení a pak teprve křestní jméno, kdežto na šecích čís. 9 a 10 je tomu naopak. Jest tedy správným úsudek odvolacího soudu, že šekový úřad nezkoumal podpisy na obou šecích řádně, jak bylo jeho povinností, a že jej stihá zavinění na tom, že falšované šeky byly vyplaceny neoprávněné osobě, čímž výstavci vzešla škoda 1.000 Kč. Ale ani majitel účtu, domnělý vydatel obou závadných šeků, není bez viny, neboť bylo zjištěno, že šekovou knížku zapomněl v cizím krámě, čímž umožnil použití šeků Ferdinandem K-em. Sbíhá se tedy zavinění obou stran a jest použití zásady § 1304 obč. zák. o dělení škody. Poněvadž poměr zavinění nelze přesně určit, postihuje škoda obě strany rovným dílem, při čemž jest vzítí v počet celkovou škodu, jak byla původně zažalována, tedy 1.000 Kč. Ježto žalobce přiznal zásadně i svoje zavinění, které arcí odhadl jen poměrem jedné čtvrtiny ke třem čtvrtinám zavinění žalovaného a z tohoto důvodu omezil již žalobu o 250 Kč, zbývá k jeho tíži ještě další čtvrtina 250 Kč, kdežto na žalovaného připadá druhá polovice, tudíž 500 Kč. Tuto částku i s příslušnými zákonnými úroky jest proto povinen žalobci zaplatiti.

Čís. 9819.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Jde o příhodu v dopravě, odebral-li se průvodčí, upozorniv cestující, že musí vystoupiti, ke dveřím vozu, je za jízdy otevřel a opustil vůz, přestoupiv do vedlejšího vozu. Spoluzaviněním cestujícího jest, že předčasně vystoupil z vozu.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1930, Rv I 1431/29.)

Před příjezdem vlaku do konečné stanice vyzval průvodčí cestující, by vystoupili, otevřel dvěře a přestoupil do vedlejšího vagonu. Žalobce vystoupil z vlaku dříve, než vlak zastavil, upadl a poranil se. Žalobu proti dráze o náhradu škody procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud k odvolání žalobcovu uznal žalobní nárok polovicí po právu a přisoudil žalobci 2125 Kč.

Nejvyšší soud k dovolání žalobce uznal žalovaného povinným, zaplatiti žalobci kromě přisouzených 2125 Kč ještě 5% úroky ode dne podání žaloby, dovolání žalovaného nevyhověl.

D ů v o d y:

K námitce žalovaného, že není předpisu, podle něhož průvodčí nemá otevřít dvěře vozu za pohybu vlaku, po případě, že se tak učiniti nesmí, postačí poukázati na předpis čl. 131 odst. 4 čís. XIX. předpisů pro službu dopravní, podle něhož má průvodčí napřed cestujícího na sebe upozorniti, je-li nutno za jízdy otevřít dveře, pak na čl. 132 (6) čl. 105 (6) čís. XX. dopravních předpisů pro službu průvodčích vlaků, podle nichž se smí cestujícím dovoliti nastupovati a vystupovati až po úplném zastavení vlaku, posléze na všeobecný předpis § 55 (3) čís. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 z roku 1852 ř. zák., podle něhož jsou zřízení a úředníci dráhy povinni vynaložiti veškerou opatrnost a bedlivě dbáti, by se udržovaly pořádek, pravidelnost a bezpečnost dopravy a zabránilo úrazům, i když o případu, o nějž jde, není zvlášť ve služebních předpisech zmínky. Přihlíží-li se k těmto předpisům jednotlivě a v jejich souvislosti, nemůže býti pochyby, že jest povinností průvodčího dbáti toho, by cestující nevystupovali před úplným zastavením vlaku, a že jest porušením této povinnosti, umožňují-li svým vlastním jednáním cestujícímu, by vystoupil dříve. Nižšími soudy bylo zjištěno, že průvodčí, když se vlak blížil do stanice, upozornil cestující, že musí vystoupiti, odebral se ke dveřím vozu, je za jízdy otevřel a vůz opustil, přestoupiv na stupátko vedlejšího vozu. Průvodčí místo toho, by tomu bránil, umožnil žalobci, by před úplným zastavením vlaku vůz opustil; tím porušil svou služební povinnost; poněvadž toto porušení bylo způsobilé přivoditi poškození člověka, neodpovídá normální železniční dopravě, jde o příhodu v dopravě podle § 1 zák. ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. Na tom nic nemění okolnost, že i žalobce, alespoň po stránce objektivní, porušil předpis § 95 řádu o žel. dopravě ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 z roku 1852 ř. zák., podle něhož je zakázáno za jízdy vystupovati a nastupovati. Právním důsledkem tohoto jeho jednání jest jen, že jeho poškození nebylo způsobeno jen příhodou v dopravě, nýbrž i jeho vlastním jednáním, a že proto dráha není odpovědna za veškerou škodu, nýbrž jen za poměrný podíl na škodě, jak odvolací soud správně rozpoznal. K tomuto právnímu nazírání vede výklad uvedených zákonů a předpisů a nebylo proto třeba, opakovati znalecký důkaz z oboru železniční vozby a není tu žalovaným namítané kusosti řízení. Žalobce vidí nesprávné právní posouzení věci v podstatě

v tom, že odvolací soud spatřuje v jednání žalobcově zavinění, maje za to, že optický klam, na nějž se žalobce odvolává, není pomatením mysli, které by vylučovalo jeho přičetnost a zodpovědnost. Žalobci jest ovšem potud přisvědčiti, že nelze shledati zavinění v tom, že opustil vůz dříve, než vlak úplně zastavil, an tak učinil následkem optického klamu, jehož příčinu vysvětluje svou oční chorobou. Zavinění zračí se v tom, že, jsa postižen oční chorobou, opomenul přesvědčiti se způsobem spolehlivým, zda vlak již zastavil, což bylo na snadě, any dveře vozu byly otevřeny, nástupiště bylo náležitě osvětleno a na něm byly jiné pevné předměty, podle nichž bylo lze seznati, že se vlak ještě pohybuje. Ostatně jest otázka zavinění žalobce otázkou podružnou. Nejdeť o vyvíňovací důkaz podle § 2 cit. zák. o ručení železnic, tedy o to, zda žalobce zavinil příhodu v dopravě, nýbrž jde o to, zda úraz způsoben byl jen příhodou v dopravě, neboť jen za tohoto předpokladu ručí dráha podle § 1 zák. o ruč. žel. za celou škodu. Než v souzeném případě tomu tak není; úraz byl přivoděn teprve spolupůsobením příhody v dopravě a žalobcova jednání, to jest jeho předčasného vystupování; ručí proto dráha jen potud, pokud škoda způsobena byla příhodou v dopravě, tedy jen přiměřenou částí. Vystoupil-li žalobce předčasně, byv zmýlen pohybem druhého vlaku, což, jak žalobce sám tvrdí, usnadnila jeho oční choroba, nemění to nic na věci a není za to zodpovědná dráha, neboť tu jde o omyl, jenž se přihodil v žalobcově osobě a nebyl dráhou zaviněn. Je proto také bezpředmětnou další námitka žalobcova, že odvolací soud nesprávně hodnotil poměr zavinění a tím poměr, v jakém má dráha nahraditi škodu; nerozhoďuje tu míra zavinění, nýbrž jen to, jak dalece přispěly jednak příhoda v dopravě, jednak vlastní jednání žalobcovo ke škodě; k poranění žalobce došlo jen spolupůsobením obou příčin, tyto přispěly stejnou měrou k výsledku a jest proto škodu děliti stejnoměrně.

Čís. 9820.

Jde o žalobu určovací (§ 228 c. ř. s.), je-li vlastním předmětem žalobního žádání určení, že žalobci přísluší užívací právo k místnosti, třeba se bylo domáháno také toho, by to žalovaný uznal. Jest na žalobci, by prokázal právní zájem. K tomu, zda jest tu právní zájem na určení, jest přihlídati i soudu vyšší stolice z úřadu. Skutečnosti, z nichž žalobce vyvozuje právní zájem, nezjišťuje však soud z úřadu, nýbrž jest na žalobci, by je uvedl v žalobě nebo za řízení.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1930, Rv I 2047/29.)

Žalobce domáhal se žalobou toho, by žalovaná uznala jeho užívací právo k pokoji v levo od vchodu v domě čís. 15. K odůvodnění žalobního nároku uváděl žalobce, že mu přísluší toto právo na základě odevzdací listiny okresního soudu ze dne 30. srpna 1892 a že jest také pro něho na domě vtěleno, že však žalovaná majitelka domu nechce právo to uznati a že proto podal žalobu, by se konečně zjistilo, že mu přísluší